Raadsvoorstel

Datum	6 juni 2017	Zaaknummer	194825115
		Portefeuille	Ruimtelijke ontwikkeling H.J.M.P.M. van den Bogaard
Onderwerp	Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid		

Samenvatting
Volksgezondheid wordt meer en meer een beoordelingscriterium voor aanvragen om omgevingsvergunning milieu voor veehouderijen en voor ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van veehouderijen. Door de regering is al enige jaren geleden een landelijk toetsingskader aangekondigd. In het licht van de ontwikkelingen rondom veehouderijen en volksgezondheid is in afwachting van het landelijke toetsingskader een provinciale notitie opgesteld. Deze is ter vaststelling aan de gemeentebesturen voorgelegd.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad
In de Mijlpalen voor Meierijstad wordt in de hoofdstukken 7 (Volksgezondheid en Milieu) en 8 (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling, Stads- en Dorpsvernieuwingen) beleid aangekondigd voor volksgezondheid in relatie tot (intensieve) veehouderijen. Dit beleid zal integraal onderdeel worden van het ‘Programma Vitaal Buitengebied’.
In afwachting van dit programma en van het in 2013 aangekondigde landelijke endotoxine toetsingskader is het in het belang van een goede beoordeling van gezondheidsrisico’s bij ruimtelijke ontwikkelingen noodzakelijk dat de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxine toetsingskader 1.0 wordt vastgesteld als beleidslijn voor ruimtelijke ontwikkelingen. Deze notitie wordt vanaf november 2016 al toegepast bij de beoordeling van milieuvergunningen en milieumeldingen van veehouderijen

Behandeling in commissie
Commissie Ruimte, Economie en Bedrijfsvoering 6 juli 2017

Ontwerpbesluit gemeenteraad
1. De Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0 vast te stellen als beleidslijn voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Meierijstad, 6 juni 2017

Aan de raad,

Waarom naar de raad
Uw raad is bevoegd orgaan voor het vaststellen van het ruimtelijke beleid en het vast te stellen toetsingskader is daarvan een onderdeel.

Onderwerp
Raadsvoorstel over het vaststellen van de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxine toetsingskader 1.0 voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen Meierijstad.

Aanleiding
Het aspect volksgezondheid is de laatste jaren steeds belangrijker geworden bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor (intensieve) veehouderijen en ruimtelijke ontwikkelingen rondom (intensieve) veehouderijen.
Discussies over mogelijk gezondheidsrisico's zijn in het recente verleden in een stroomversnelling gekomen door de Q-koorts epidemie rond 2007-2009, maar ook door de toename van het aantal bacteriën dat ongevoelig is voor antibiotica zoals MRSA-bacteriën en ESBL-producerende bacteriën.
Deze discussies over gezondheidsrisico van (intensieve) veehouderijen doen zich ook op dit moment voor bij het plan voor de nieuwvestiging van een varkenshouderij aan de Lieshoutseweg.

Tussen 2009 en 2011 is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar intensieve veehouderij en gezondheid (IVG). In dit onderzoek zijn duidelijke aanwijzingen gevonden voor gezondheidseffecten bij omwonenden. Dit heeft geleid tot het advies van de Gezondheidsraad "Gezondheidsrisico's bij veehouderijen" d.d. 30/11/2012. De raad adviseert daarin o.a.:
a. het uitvoeren van een aanvullend onderzoek veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO);
b. een advieswaarde van 30 EU/m3 voor de maximale blootstelling aan endotoxine in de buitenlucht. De Gezondheidsraad gaat er vanuit dat met deze advieswaarde de gezondheid van omwonenden van veehouderijen tegen te veel aan endotoxine kan worden beschermd.

In het kabinetsstandpunt over de omvang intensieve veehouderij en schaalgrootte d.d. 14 juni 2013 gaat de Staatssecretaris van Economische Zaken in op het advies van de Gezondheidsraad. Ten aanzien van beide punten wordt positief gereageerd.
Over de advieswaarde voor endotoxine wordt in het kabinetsstandpunt 14 juni 2013 aangegeven dat de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu deze nader zal uitwerken zodat deze norm ter bescherming van de gezondheid van omwonenden van veehouderijen kan worden toegepast bij het verlenen van de omgevingsvergunning. Hiervoor moet een toetsingskader worden opgesteld.

In de periode 2012-2016 is het VGO onderzoek (Veehouderij en Gezondheid Omwonenden) uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn op 7 juli 2016 gepubliceerd en op diezelfde dag door de onderzoekers toegelicht tijdens een symposium in 's-Hertogenbosch. Uit deze rapporten blijkt dat omwonenden rond veehouderijen gezondheidsrisico's lopen door de blootstelling aan emissies uit veehouderijen. Endotoxine is voor luchtwegklachten een relevante component in de (fijn)stof emissie uit veehouderijen. Ook zijn er technieken beschikbaar om de emissie te

verminderen. De kennis uit de gepubliceerde onderzoeken moet bijdragen aan de bescherming en bevordering van de gezondheid van omwonenden van veehouderijbedrijven.
Sinds de publicatie van de onderzoeken buigt het Rijk zich met de veehouderijsectoren, in het bijzonder de pluimveesector, over maatregelen om de luchtkwaliteit rondom veehouderijen te verbeteren. Bekeken wordt hoe tot een plan van aanpak kan worden gekomen waarin deze maatregelen zijn ingebed. Na de zomer van 2016 zou nadere informatie volgen over de te nemen maatregelen en het vervolgonderzoek.
De ontwikkeling door het Rijk - op advies van de Gezondheidsraad - van een landelijk toetsingskader voor endotoxine is nog niet afgerond. Zolang dit niet beschikbaar is, kan bij de vergunningverlening voor de gezondheid van omwonenden onvoldoende bescherming worden geboden. De huidige toetsingskaders voor fijnstof en geur zijn in veel gevallen namelijk onvoldoende beperkend om een ongewenste toename van de gezondheidsrisico's te voorkomen.

In afwachting van een landelijk toetsingskader voor endotoxine heeft een team van Brabantse bestuursorganen een toetsingskader opgesteld, de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0.
In de praktijk wordt dit toetsingskader al sinds november 2016 toegepast bij de beoordeling van aanvragen om milieuvergunning of milieumeldingen.
Voorgesteld is dit toetsingskader ook vast te stellen voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Argumenten

1.1 Nu een landelijk endotoxine toetsingskader (nog) ontbreekt, is het in het belang van de volksgezondheid om een eigen (regionale) toetsingskader vast te stellen.

1.2 Voor het beoordelen van de risico's van (intensieve) veehouderijen voor de volksgezondheid is een toetsingskader vereist.

In 2013 heeft de regering naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad 'Gezondheidsrisico's bij veehouderijen' een landelijk endotoxine toetsingskader aangekondigd.
Over de gezondheidsrisico's van veehouderijen bestaat in de praktijk nog veel onduidelijkheid. Dat leidt bij vergunningverlening voor veehouderijen en/of besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van veehouderijen steeds weer tot discussies over de gezondheidsrisico van dergelijke bedrijven. Toch wordt van bestuursorganen gevraagd om bij de besluitvorming over verlening van milieuvergunningen en ruimtelijke ontwikkelingen een gewogen standpunt in te nemen over het aspect volksgezondheid.
Op basis van de thans beschikbare resultaten van wetenschappelijke onderzoeken is de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0 opgesteld. In het belang van een goede beoordeling van het aspect Volksgezondheid bij ruimtelijke ontwikkelingen met name in het buitengebied is het belangrijk om deze notitie als gemeentelijk beleid vast te stellen.

Kanttekeningen

1.1 Het vaststellen van de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid kent ook nadelen.

1.2 Het regionale endotoxine toetsingskader is voldoende onderbouwd.

Het vaststellen van de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0 als beleidslijn c.q. toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen biedt als voordeel dat beslissingen daarop kunnen (moeten) worden gebaseerd. Nadeel is echter dat daarvan niet mag worden afgeweken, tenzij bij hoge uitzondering vanwege zeer bijzondere omstandigheden.

Dit nadeel weegt niet op tegen het voordeel dat de gezondheid van omwonenden met dit toetsingskader beter wordt beschermd.
Nu een landelijk toetsingskader ontbreekt is het gemeentebestuur bevoegd om een eigen (regionale) beleidslijn te volgen c.q. vast te stellen. Dit regionaal endotoxine toetsingskader is voldoende onderbouwd, omdat het is gebaseerd op de onderzoeken, die ook bij het opstellen van het landelijke toetsingskader worden gebruikt.

Communicatie
Het besluit tot vaststelling van de 'Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0' kan op de gebruikelijke wijze worden bekend gemaakt via de gemeentelijke website, de landelijke voorziening en via de plaatselijke huis-aan-huis-bladen

Participatie
Belanghebbenden zijn niet alleen de agrarische ondernemers en de burgers in het buitengebied, maar in feite alle burgers van Meierijstad. Participatie van belanghebbenden betekent, dat deze invloed krijgen op de inhoud van de te volgen beleidslijn. Een strenger endotoxine toetsingskader betekent, dat dit toetsingskader onvoldoende wetenschappelijk is onderbouwd en een minder streng toetsingskader betekent, dat de gezondheid van omwonenden onvoldoende wordt beschermd.
Om die reden is voor dit moment niet gekozen voor een actief participatietraject.
Burgers en (agrarische) ondernemers kunnen wel gebruik maken van de mogelijkheid om in te spreken tijdens de beeldvormende avond.

Duurzaamheid
Duurzaamheid en volksgezondheid hangen nauw met elkaar samen zeker waar het betreft de leefomgeving van de burgers. Daar waar sprake is van een goede kwaliteit van de leefomgeving is deze duurzaam ingericht. Veelal is dat ook een gezonde leefomgeving.
De vaststelling van de beleidsnotitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid past derhalve binnen het vastgestelde beleid gericht op een duurzame leefomgeving c.q. gericht op verhoging van de duurzaamheid.

Financiële toelichting
Met de vaststelling van de beleidsnotitie zijn geen directe kosten verbonden, waarvoor dekking moet worden aangewezen.
Indirect zal er sprake zijn van een kostenbeperking, omdat de beleidsnotitie leidt tot goede onderbouwing van besluitvorming wat mogelijk leidt tot vermindering van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures.

Planning
Er wordt niet gebruik gemaakt van een informatiebijeenkomst.

Rechtsbescherming
De 'Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: endotoxine toetsingskader 1.0' bindt de burgers en (agrarische) ondernemers niet rechtstreeks. Tegen de vaststelling van de beleidsnotitie kan daarom ook geen bezwaar en beroep worden ingesteld.
De notitie bindt wel het bestuur in die zin, dat de beleidsnotitie leidraad is bij toekomstig te nemen beslissingen over omgevingsvergunningen milieu, beoordeling van milieumeldingen en besluiten

over ruimtelijke ontwikkelingen. Als dan kunnen burgers en (agrarische) ondernemers tegen de besluiten en daarmee indirect tegen de beleidsnotitie bezwaar en beroep instellen.

Monitoring en evaluatie
Monitoring en evaluatie van de beleidsnotitie zal plaatsvinden aan de hand van de uitspraken in mogelijke bezwaar- en beroepsprocedures in Meierijstad en in gemeenten die de Notitie handelingsperspectieven hebben vastgesteld.

Bijlage(n)
1. Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxine toetsingskader 1.0

Ter inzage documenten
1. Aanbiedingsbrief d.d. 25 november 2016 van Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO);
2. Rapport Erbrink Endotoxine.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,

De secretaris,	De burgemeester,
Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA	M.A. Fränzel MSc.

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 juni 2017

Gelet op artikel 147 van de Gemeentewet en artikelen 2.1 en 3.1 van de Wet Ruimtelijke Ordening

Besluit gemeenteraad:
Vast te stellen de Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxine toetsingskader 1.0 als beleidslijn voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 13 juli 2017

De raad voornoemd,

De Griffier,	De voorzitter,
A.F.J. Franken	M.A. Fränzel MSc.